

Poštnina plačana v gotovini.

DEKLIŠKI LIST

I. LETO

LJUBLJANA

1923

NAŠIH DUŠ TREPETI SO IN JOKI ZLITI V TOK, KI GA ŠUME
POTOKI. — NAŠI SMEHI SO SREBRNI ZBORI, KI ZVONOVI JIH
POJO NA GORI. — NAŠI SNI SO V ZLATI DAN RAZLITI, KI
PLETO GA V ZRAKU SOLNČNI SVITI. — VSE NEVIDNO SE ZA
VIDNIM SKRIVA, VSE ŽIVLJENJE SE V SKRIVNOST PRELIVA.

112910

112910

Splošno znana manufakturna trgovina

EL. PETERKA „pri Ažmanu“

Šolski drevored 2, Ljubljana

priporoča blago za moške in ženske obleke, perilno blago, šifon, najboljše vrste cefir za bluze in srajce. Novosti v rutah in vse drugo v to stroko spadajoče blago.

„INDUS“

PREJ KARL POLLAK

Tovarna za usnje, vseh vrst čevljev (posebej za telovadne čevlje) in gamaš **v LJUBLJANI**

Zavarujte svoje življenje, poslopje in premičnine le pri

Vzajemni zavarovalnici
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 17

PODRUŽNICE: Celje, Breg 33;
Zagreb, Pejačevićev trg 15;
::: Sarajevo, Vrbanja ulica 4 :::

Fotograf AVGUŠTIN ZALETEL

se
priporoča
za vsa v to
stroko spada-
joča dela

Na željo
stranke gre
fotografirati
tudi na
dom. Slike
za potne
liste se iz-
delujejo
tako.

Cene
zmerne!

Ljubljana, Stari trg 32/II

LETO

I.

1923

VIGRED

DEKLIŠKI LIST

JULIJ
AVGUST

ŠTEV.
1-2.

NOVA PESEM. ŠKENDER.

Sestre, ali ne čutite, da nam srce gori
kakor da v živem ognju bilo je razvneto?
Ali ne čujete, sestre, da nam pojo oči
pesem še neporojeno, že davno spočeto?

Pesem spočeto v deželi majniških sanj...
Sredi srcá je živela - kot klica v semenu,
sredi srcá je živela - kot iskra v kremenu,
čakala, da za gorami zazoril je dan.

Kje imaš pesem, srce? Odpri se odpri!
Klica, dai, zdrobi semena tesne okove
Iskra v kremenu, razpali se v bajne kresove!
Iztok žari — — — !

„VIGREDI“ NA POT.

MINKA ŽIROVNIKOVA.

Sestre! Orliški organizaciji ste posvetile najlepša svoja leta, leta cvetoče mladosti. Pomlad vlada v vaših srcih, pomlad polna hrepenenja, koprnenja, želja, sanj. Vaše srce išče veselja, sreče, zabave, družbe, išče vzorov, idealov. Mlado srce se mora ogrevati in navduševati za ideale, kajti človek brez idealov je kakor ladja sredi viharnega morja brez cilja in smotra.

Toda niso vsi ideali plemeniti. Današnji svet kaj rad hlepi po goljufivih idealih: po bogastvu, razkošju, uživanju, zabavah, po vsem, kar človeka ne osreči in osrečiti ne more. Rado se govori o prostosti, svobodi. Ali je svoboda ideal? Da, če hrepenimo po pravi svobodi. Toda tisti, ki neprestano govorijo o njej, mislijo na neodvisnost od božjih in cerkvenih zapovedi, ker hočejo nemoteno in nebrzdano ustrezati svojim napačnim nagonom, ker hočejo, da bi jih v takem življenju nihče ne oviral.

Takih idealov je nebroj, kakor je, žal, tudi nebroj ljudi, ki vse žrtvujejo, da bi jih dosegli.

Naši ideali pa so najlepši, najplemenitejši, ideali, ki nam jih nudi sv. vera. Naši ideali niso v zraku viseči, marveč docela resnični, nam več ali manj dosegljivi ter nas v resnici osrečijo. Naš najvišji ideal je Bôg. Po njem hrepeneti, iskati neskaljene sreče in blaženosti v Bogu, je in bodi naš cilj. Sestre, za tem ciljem hlepimo, to bodi naš vzor, to naš cilj!

Naše Orlice, poštena, krščanska, slovenska dekleta, izobrazujmo vsestransko! Nudimo jim vsega, kar morajo znati kot bodoče matere in gospodinje! Cilj naše vzgoje bodi: kultura srca. Mlado srce naj se ogreva za najvišji ideal: za večno resnico in ljubezen; mlado srce naj stremi za plemenitimi čednostmi, za vsem, kar je dobro in blago. Mlado srce naj se nauči nesebičnosti, požrtvovalnosti, samopremagovanja, ljubezni do bližnjega, ljubezni do vere, ljubezni do naroda. V mladem srcu vzgajajmo krepko voljo, ki bo udejstvovala naše vzvišeno stremljenje in navdušenje za plemenito stvar! Telovadbe ne smatrajmo le kot privlačno silo za organizacijo, primerno mladinsko razvedrilo, potrebno za razvoj in zdravje telesa, temuč kot najboljšo sredstvo za vzgojo krepke volje in trdnih značajev.

Podlaga vsemu našemu delu je katoliška vera. Vera, to je tisti vrecel, iz katerega črpa mlada Orlica moči, da more vztrajati na poti poštenja, opora, ki jo trdno drži, da ne obnemore in ne pade, kamor se zateče v svojih stiskah in nalogah, kjer išče tolažbe in moči za svoje nadaljnje delo in gotovo tudi vedno najde.

V tem duhu bo vzgajala naša „Vigred“ ter nas navduševala za naše vzore. Zato pa, sestre, oklenimo se je! Ljubimo jo kot svojo dobro mater, zaupajmo ji kot svoji prijateljici! V njej osredotočimo vse naše delo, naša načela! Razširimo jo med vse naše pošteno krščansko slovensko ženstvo! Vigred vladaj v naši organizaciji, vigred v naših dušah! Pripravljaj nas za večno Vigred! „Vigred“ — dobrodošla in najiskrenejše pozdravljena!

○○○⊗○○○

Dolgo smo odlašale z „Vigredjo“ — bale smo se draginje — več ne smemo. Organizacija brez glasila je družina brez ognjišča. Sestre! Ognjišča po naših hišah gore kljub draginji. Morajo goreti, ker preskrbujejo s hrano naše telo. Ali naj se ogiblremo duševnega ognjišča, da nam upade duša, uvene srce? Ne sme biti! Prav zato, ker hoče draginja v ozadje potisniti skrb za življenje duha, moramo stati na straži, moramo biti požrtvovalne za hrano duha — vsaj toliko kot smo skrbne za hrano in obleko telesa. Ni šlo drugače — članarino smo dvignile za pol-drugi dinar na mesec — iz ljubezni do „Vigredi“, iz skrbi za duševni napredek. Naj se pokaže tudi v tem, da je orliška organizacija — močna! Katera sestra hoče omagovati pod novim bremenom, katera godrnjati čez nove zahteve? Vem, ne bo je med nami take, ne bo kislih obrazov, kadar bo treba šteti denarce za „Vigred“. Kolikor bo dražja, toliko bo lepša, bolj polna cvetja. Toliko bo ljubša srcu, kolikor bo dražja — žepu. Sestre! Z ljubeznijo jo sprejmite, z ljubeznijo berite, negujte, plačujte! Bog živi!

VESELOSť DEKLISťKE DUŠE.

MARJA.

Kaj je bistvo deklisťke veselosti? Skušaľmo to doumeti, zakaj le na ta naćin se bomo ognili vsakemu napaćnemu pojmovanju. Vstvariti si imamo jasno sliko prave radosti, tiste, ki je že nekak svetniški sijaj deklisťke duše.

Ne moremo se ogrevati za tisto veselost, ki jo venomer nosi s seboľ in povsod razkazuje pod vtisom svojega temperamenta sangvinićno dekle. Sangvinićni ľudje so živahni, poskoćni, ųidane volje, pa zraven lahkomiselnĩ — padejo prav lahko v nasprotno skrajnost.

Kakšno je tako sangvinićno dekle? Pred vsem se silno rado smeji. Vsak najneznatnejši pojav je dobrodošel sunek, da se more razsmejati. V boųjem imenu, to bi še ne bilo nić hudega, če le s svojim radodarnim smehom nikogar ne rani. Toda v njej je ųelja po neprestanem smehu tako ųiva, da se smeje vsemu, brez izbire, brez izjeme — prav zato se navadno niti ne zave, da je njena razigranost povzročila tiho solzo — v soćloveku.

Druga skrajnost! Ko se je navelićala smeha in se utrudila od njega, se ji zdi primerno, da je ųalostna. Ćmerno se drųi, zadirćno odgovarja, prodaja svojeľlavost, trmo kuha in si domiųlja, da je prav sedaj ona najbolj nesrećno bitje na svetu — dokler se spet hipoma ne sprevrųe in je spet sama poskoćnost, da bi objela vesoljni svet.

Toda taka veselost, veternjaška, površna, samoljubna, ne more nikomur nićesar nuditi — samo podira in ruųi. Ona radost, ki naj bi bila druga narava dekletova, je brezmejno mirna, tiha, nić krićeća. Iz vsega njenega bistva izųareva, je vsak trenutek v njej, prav za prav vedno enaka, nespremenľjiva. Tako trdno se drųi duše, da je postala že nekak znaćaj dekletov, njeno pristno, neskrivenćeno bistvo, ki ga već ne more spremeniti. Bolj ko bo zorela v njej taka tiha, nesebićna radost, bolj popolna bo ųena v njej.

In take ųene čaka druųba. ųakaj? Ļudje čakajo njene radosti, ųejni so njenega dobrotnega smehľjaja, njenih veselih, jasno motrećih oći. Skozi te oći hoćejo pogledati na ųivljenje pred seboľ, ker so jim lastne oći od prenapora že vse utrujene. V deklisťkem veselju najdejo odmev one lepote njene duše, tiste brezmejne notranje prostosti, bele duhovnosti, ćudovitega notranjega ųivljenja, katerega bi moų moral slutiti, po katerem bi se mu vsaj od daleć moralo zahoteti, kot ono najćistejše in najlepše v ųeni, ćesar on sam nima.

Toda kako bo moų videl v deklisťko dušo, kadar se mu bo zahotelo po tej daljni svetlobi, ki tiha dogoreva v njej v ćudeųne utrinke skrivnostne milosti? Ali mu moraš neposredno odkrivati svojo notranjost?

Da bi mu govorile o svoji duševnosti, da bi besedićile o lepoti svojega notranjega ųivljenja, da bi mu takorekoć pridigale o nedotakľjivosti teh svojih svetov — vse to se mi zdi smešno, usiljivo, branjevsko, poniųevalno. Saj ne more beseda odkriti teh skrivnostnih dušnih daljin. Duševnost sama mora biti tako silna v svoji dobroti, da brez besede, neposredno pronikne na dan. Odkriti jo more le dekletov ćudovit smehľjaj kot najbolj neposreden odmev nje same. Ta smehľjaj jo vso preųinja in pripolzi ves bel, svetel iz njene notranjosti na njen obraz, v njene oći, v njen glas, v njene kretnje in se otdod razdiha v njeno okolico, jo razsolnići, razrahlja, oblaųi, da se vsa spremeni, postane krotka, dobra, odpustľjiva, ker neposredno in nehote zaćuti ono lepoto, katero zabriše krik in ųum vsakdanjosti, ki se pa vzbudi kot zvok iz dalje ob pogledu na ta većno ćisti smehľjaj deklisťke duše . . .

Taka bodi deklisťka veselost!

VAŠA NEBEŠKA ZAŠČITNICA.

DUHOVNI VODJA.

Orlice, prvoboriteljice katoliške misli v naši javnosti, pa bi si ne poiskale zaščitnice v nebesih? Poiskale ste si jo in izvolile. Občni zbor Vam jo je dal — demokratične ste bile tudi tistikrat. Ni še dolgo, ko jo je sv. Cerkev povzdignila na altar, Vašo patrono, sv. Ivanko d' Ark, „Devico Orleansko“.

Zakaj ste si ravno njo izvolile? Svetnice so vse drage vernemu srcu, lahko bi si bile izvolile drugo, starejšo, veljavnejšo. Zakaj ravno Ivanko, eno najnovejših svetnic?

Življenje na zemlji je bujno pisano, poklicev je v njem tisočero. Ni mogoča vsem ista življenska pot. Svetnike vse ljubimo, pa bliže srca so nam tisti, ki jim je bil začrtan našemu podoben življenski poklic. In kako bi ne našli podobnosti med poklicem Ivankinim in med poklicem naših Orlic?

Orlice govorite o boju, ki ga bojujete z neprijatelji Vaših načel, o boju ne krvavem, o boju z duha svetlim mečem. Za vero, za domovino. Sv. Ivanka je bila celo boj krvavi, za rešitev domovine ljubljene. Nosila je meč, ni morila ž njim, a sipala je strah in trepet na sovražnika.

Orlice prisegate na prapor, ves lep, ves vzvišen. — Devica orleanska je visoko dvigala prapor ponosni. Ves bel ji je bil, Odrešenik je bil upodobljen na njem in Mati njegova, prebela lilija.

O junaštvu govorite Orlice, o vstrajnosti, o dušnem pogledu, zasidranem v večnosti. Vaša zaščitnica je imela vse te lastnosti v taki meri, kakor jih komaj pozna zgodovina v duši žene. Le svetopisemske veličastne postave bi se mogle ž njo meriti. Njen je bil preroški pogled Deborin, njena plamteča domovinska ljubezen Gedeonova, pogum Juditin, vstrajnost Makabejskih bratov — Kladivarjev.

Ivanka je bila kmetiška deklica, nič učena, še brati in pisati ni znala. Preprosta, ki se ga imate ubraniti tudi Orlice, in je dokazala dvoje:

Ni treba, da bi žena že zatajila svojo naravo, zgrešila svoj poklic, če se pokaže tudi tu in tam v javnosti, pa magari v urejeni četi in s strumnim korakom! Ideja je poglavitno, duh je, ki oživlja. Žene, prešinjene z resnično idejo, prepokane s pravim duhom, se znajo pokazati, kadar je čas, pa se znajo tudi umakniti v svoj družinski zaprti paradiž, kadar je čas. Ideja jih ščiti, da ne izgube zunaj nežne ženskosti, večnolepe, nadvse prikupljive.

Ivanka kot dete.

nedolžna, pobožna do svetniške višine. Pokorna starišem, najpridnejša pri drobnem vsakdanjem delu. Pa se ni obotavljala, ko jo je klic božji vabil iz skritega kottička v najširšo javnost — postala je poveljnica francoske vojske zoper roparske Angleže. In čeprav je jezdila iskrega konjiča in je nosila častniško bojno opremo — vendar ni izgubila ne trohice svojega deklišтва, tiste nežne tenkočutnosti, ki nas tako očara pri vsaki plemeniti ženi.

Temeljito je ovrгла dvojni očitek,

In drugo: Ljubezen do Boga ne ovira ljubezni do domovine! Nasprotno, dviga jo, posvečuje, vliva ji šele pravi žar, pa tudi pravi smisel. Kdo si more

Ivanka v orožju.

do dna duše prešine duh svete Ivanke, in iz Vaših vrst bo zrastle nova Devica orleanska, ne, Devica slovenska, ki bo stopila na mesto dosedanje orliške zaščitnice. Ali je še daleč tisti občni zbor Orliške

misliti Ivanko — rešiteljico domovine, brez Ivanke — svetnice? Nikoli bi ne bila postala Ivanka „Devica orleanska“, da je ni vodil — Duh božji!

Orlice! Pod praporom Vaše nebeške zaščitnice na plan! Brez strahu v življenje, v svet, kadar kliče čas! Brez obotavljanja v hišo, v družino, kadar tirja poklic!

In še to! Vaša patrona je bila Francozinja. Nič ne de. V nebesih se ne dele po jeziki. Toda Veste zemljanke. Rajši bi imele domačinko za patrono? Prav imate, mi tudi. Naj Vas

Ivanka sliši božji klic.

podzveze, ki bo odstavil Ivanko in posadil na njeno mesto slovensko Orlico? — Ne vem. To pa vem, da Devica orleanska niti najmanj ne bo užaljena... Zato brez skrbi v plemenito tekmo!

Ivanka pastirica.

VRNITEV.
ANTON VODNIK.

Vrnila sem se
v svojo dušo.

Kot dvoje žalostnih dlani
me išče rožmarinov vonj.

Daleč, daleč v meni
bela meglica gori.

Daleč, daleč v meni
Marija smehljá se, ihti . . .

SOLNČNA DECA.

SPISAL M. N.

3 nikomer ne občujem rajši nego z otroci. Če so nadarjeni, blage nravi, dobro vzgojeni, je ni slajše družbe od njihove. Srce ti je med njimi vse majhno, vse nedolžno, v duši ti sije pomladno solnce. Razlika med njihovo otroškostjo in tvojo je ta, da se je otroci ne zavedajo, ti jo uživaš zavedno. Da nisi otrok, ti pove misel, ki ti vstaja v duši kakor svetopisemska preokba: Blagor materi, ki je to deco rodila in odgojila . . . !

Spomladi je bilo, ko smo se srečali. Rekel bi, da slučajno, če bi ne verjel, da vsa naša pota vodi Previdnost. Štirje so bili: Lojzek in Božena, Tonček in Nilka. Lojzek prvošolec, Nilka gojenka otroškega vrtca. Ona dva vmes v razredih. Tudi atek in mamica sta bila zraven. Vsi smo bili na pomladnem izletu in smo se sešli pri skupni mizi.

Najprej sva se z Nilko sprijaznila. Tako lepo mi je znala pripovedovati o svoji šoli, da sem se brž ogrel zanjo. Gospodicna jih nic ne uci citati in pisati kakor na Tonckovi soli, samo steti in peti. Pa tudi sivati in prte lepiti iz papirja. Steti zna ze do trideset, to je ravno trikrat toliko kot je vseh prstov na rokah. Peti pa zna toliko pesemc, da jih se nikoli ni prestela. Saj bi mi precej eno zapela, pa res ne ve, katero bi. Mamica bi ze vedela svetovati, pa za enkrat mi bo rajsi deklamirala. Zakaj tudi deklamirati se uce pri gospodicni, to je poprej pozabila povedati.

In res mi je prav ljubko povedala pesem o malih peričkah. Znala je tudi vse pokazati, kako perice mencajo, ovijajo in iztrepljajo perilo. Ne bi verjel, da je drobna Nilka tako sijajna perica!

Med to predstavo je Lojzek neopaženo pripravljaval novo iznenadenje. Ko sem Nilki poploskal v zaslužen pohvalo, me je prijazno vprašal:

„Gospod, ali vam smem malo na gosli zaigrati?“

Nad vse rad sem privolil. Gosli tako milo pojo, kako ljubo mi je, da jih tudi Lojzek visoko ceni! Božena mu je podržala note pred oči in koncert se je pričel. Prav lepo je zaigral. „Po jezeru“ in dva druga narodna napeva. Še bi hotel igrati in jaz poslušati, pa je mamica odločila, da je dovolj za nocoj. Oba sva ubogala in Lojzek je z Boženo sedel nazaj med nas. Hotel sem mu poplačati veselje, ki mi ga je bil napravil z godbo, in sem ga vprašal, če bi hotel kaj dobrega jesti ali če je žejen. Za oboje se je lepo zahvalil, ali v tem trenutku je prišel do besede Tonček.

„Gospod, saj je Lojzek abstinent“.

„O, abstinent! Ali res, Lojzek?“

„Res. Do dvajsetega leta. Potem bom pa od kraja začel“.

„Že v vadnici jih je gospod katehet zapisoval“, je pojasnila mamica.

„Nikoli ne prelomim“, je dostavil Lojzek. „Če sem žejen, kar vodo pijem“.

„Prav imaš, Lojzek! Le stanoviten bodi, enkrat boš vrl mož“. Tako sem ga bodril. Potem sem nagovoril Tončka: „Gotovo si tudi ti abstinent?“

„Tudi. Pa se nisem nič zapisal. Saj mi tako ne dajo nič drugega kot vodo“.

Mamica se je smejala in se je zadovoljna sama s seboj ozrla name. Atek je pa požugal Tončku: „Kako neolikano govoriš!“

„Saj nič hudega ne mislim“, je rekel Tonček.

„Gospod, kaj boste pa naši o Boženi rekli?“ me je opozorila mamica.

Božena se je bila naslonila na mizo in obraz je skrila v dlani. Še na mamičin poziv se je le napol vzklonila.

„Božena, kaj je s teboj?“ sem vprašal.

Nič odgovora.

„Pomislite“, je rekla mamica: „Ona je tudi zapisana, pa ni ostala možbe-seda. Na izletu se ni mogla premagati in je pila pol kupice“.

Božena se je sklonila niže nad mizo. Videl sem, da ji je hudo. Pokora je bila torej že tu. Zato sem prav nalahno očital:

„Mamica, jaz mislim, da je Boženi že močno žal. Bo pa drugič bolj moška. Kaj ne, Božena?“

Se vedno se ni vzklonila. Atek je moral poseči vmes: „Božena, tako neolikana?“

Sedaj se je dvignila. Eno roko je odtegnila od očesa in me je zelo hvaležno pogledala. V očesu ji je blestel svetel biser in ji kanil na ličece. V njenem pogledu sem bral veliko obljubo: „Bom!“

Hotel sem se posloviti, pa so me prijazno povabili, naj prisedem do mesta na voz. Hvaležno sem se odzval in smo se vkrcali. Spredaj je mamica vzela v varstvo Tončka in obe deklici, zadaj se je Lojzek vsedel med ateka in mene. Prav lepo smo se vozili in pogovor nam je prijetno tekkel.

V blatnem klancu smo došli sključeno ženico in smo jo prehiteli. Lojzek se je zagledal proti njej in je sočutno menil: „Uboga žena mora peš po blatu. Škoda, da nimamo več prostora“.

Vsem se je zasmilila. „Morebiti nima tako daleč“, nas je skušala pomiriti Božena. In res je žena kmalu zavila proti bližnji hiši ob cesti.

„Usmiljeno srce imaš“, sem rekel Lojzku.

„Saj se mu še konj smili, ki mora voziti“, se je ozrl Tonček. Lojzek pa ni odgovoril. Sklonil se je čez Tončka in je pozorno motril poskakujoča konjska kopita.

To priložnost sem porabil in sem se nagnil k ateku: „Dragi gospod, kako vas blagrujem! Tako ljubeznivo družinico imate!“

Skromno se je nasmehnil. Namignil je proti mamici in mi je še tiše odvrnil: „Res, Bog bodi zahvaljen. Ona je najboljša žena. Lojzek je pravi odsev njene blage nravi“.

Z globokim spoštovanjem sem se ozrl po nji. Iz vse duše sem ji na tihem čestital, zakaj ne morem si misliti za ženo višjega odlikovanja od takega priznanja njenega moža . . .

„Tonček, pozdravi!“ je jeknil Lojzek.

„Hvaljen Jezus!“ Vsi hkrati so se odzvali.

Mimo nas je šel duhovnik in je veselo odzdravljajal. Še za njim smo gledali in smo se radovali njegove prijaznosti. Kar se je oglasil Tonček:

„Veste, gospod, naš Lojzek bo tudi duhovnik“.

„Kako lep poklic si si izbral!“ sem stisnil Lojzku drobno roko.

„Res bom duhovnik, ko bom velik“, mi je zatrdil.

„Da mu ne bo treba iti k vojakom“, je planila Božena.

„Gospod, ali je hudo biti vojak“, jo je presekal Lojzek.

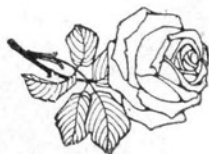
„Včasih je že hudo, včasih pa tudi ne“, sem mu pojasnil.

„Atek je bil dolgo vojak, pa pravi, da ni preveč hudo. Ampak jaz bi že ne mogel streljati. Pa tudi ne bi rad, da bi drugi mene“.

Smejali smo se mu. In atek mu je dopovedoval: „Saj se ne streljajo zmerom. Samo, če je vojska. Škoda, da na svetu neče biti brez vojske. Vojska je huda reč. Če boš duhovnik, boš morda vseeno moral k vojakom. Seveda, streljal ne boš. Kakšen je vojaški stan, boš pa le poizkusil, da boš vedel, kako se vojaku godi.“

Božena in mamica sta pozorno poslušali naš pogovor. Lojzek je molčal in premišljal.

Takrat smo pridrdrali do mojega doma. Hvaležno sem se poslovil in sem moral obljubiti, da jih kmalu obiščem. Vsem sem toplo stisnil roko, posebno spoštljivo gospej mamici. Ko je voz oddrdral dalje, sem si mislil: Kako lepo je biti dobra, plemenita mamica . . . !

TELOVADBA — DUHOVADBA.

„POZOR“ ZUNAJ TELOVADNICE.

Pozor je temeljno telovadno povelje. Pravtako je temeljna telovadna vaja tista stoja, ki jo vajena telovadka že kar avtomatično izvede, kadar zasliši znano povelje. Telovadka, ki ne zna dobro stati v pozoru, je razdrila pod lastnimi nogami pot do vsake telovadne popolnosti. Njen naslov se piše samo še tako-le: „telo-vadka“, ali pa: telovadka???, mogoče tudi: telovadka(!!!). Izgovarja se pa tako, da več nego usta pove zavijanje oči in grbančenje čela . . .

Toda — ali je pozor še tudi sicer kdaj potreben? Morda pri duhovadbi? Ta pozor dela mnogim našim ljubim sestram obilo težave, čeprav jim je elegantna temeljna stoja pri telovadbi prešla že v meso in kri. V našem vsakdanjem življenju nam neprestano doni na ušesa — na dušna ušesa seveda — pozor, pozor! Takih povelj pa, žal, kaj mnogo preslišimo. In če jih katera le preveč presliši, ni več resnična Orlica. Komaj še „Orlica“, Orlica???, ali pa Orlica(!!!).

Nekatera taka povelja so napisana in javno nabita, da sežejo v dušo skozi oko. Prav dobro poznaš napis: **Pozor na vlak!** Tiče se pred vsem tebe. Zato se ga dokaj natanko držiš in pogledaš pozorno na levo in desno, preden

prekrižaj železne tračnice. Pa je tudi zavoljo drugih prav, da se ne daš tako na lepem povoziti. Koliko sitnosti, razburjenja in zamude prihraniš potnikom s svojo pozornostjo!

Morebiti bereš včasih napis: Pozor na psa! Mhm, če te zbode kaj takega v oko, se res z vzorno previdnostjo motoviliš okoli tujih oglov. Prav imaš. Hud pes ugrizne in kamor ugrizne, ondi boli . . .

Ali si že videla tablico: Pozor na viseče žice! Pri električnih napeljavah ni nikaka redkost. Prsti se ti kar sami od sebe odmikajo, zakaj elektrika pretrese, presune, prevrne . . .

Več takih napisov se pri tej priložnosti ne spomnim. Saj tudi ni treba. Vseh dobrih reči je po troje, če naletiš na četrte vrste nabiti „pozor“, se boš menda že znala ravnati.

Prav dostikrat je pa zate pozor, ki ni nikjer napisan, nikjer na drogovich nabit. Samo dušno uho ga sliši, če ni zamašeno in zasmoljeno. Na primer:

Srečaš osebo, ki ji dolguješ spoštovanje, morda celo hvaležnost. Tvoja dolžnost je, da jo pozdraviš. Pozor! Kakšen je tvoj pozdrav? Je čeden nazunaj, da se mu lahko pravi olikan, je čeden naznotraj, da prihaja iz odkritega in nič hinavskega srca? — Oseba te morda ustavi, ogovori. Pozor! Kako se obnašaš pred njo, kako stojiš, kako obračaš oči, kako izbiraš besede? Ali igraš priliznjenko, morda grobijanko ali celo ko-koketko?

Mimogrede naletiš na siromaka. Boječe ti stegne roko naproti ali te zgolj proseče pogleda. Pozor! Kako je v tvojem srcu? Ali te prešine mehko čustvo, ali poiščeš za siromaka vsaj vinar, ako ne zmoreš goldinarja?

Vsa razigrana in židane volje pridričiš med tovarišice. Razposajen je tvoj smeh, neugnana tvoja šala. Pozor! Ali ne opaziš, da je tvoja prijateljica prav nasprotno razpoložena? Kar ne more prikriti, da ji leži nekaj težkega na srcu. Tolažbe potrebuje, sočutne, bodrilne besede, vse prej nego muhastih tvojih dovtipov.

Nekak praznik imaš, s poticami se sladkaš, s slaščicami se zalagaš. Tako prijetno se ti godi. Pozor! Ne opaziš, kako tvoja sestra na skrivnem sline požira in le z težavo vstajajočo trpkost v duši zatira . . . ?

„Lepo“ knjigo si dobila. Krasno je vezana, gladko obrezana. Znanka ti jo je dala, zelo jo je pohvalila. Pozor! Ali nisi opazila, da se je nekam skrivnostno nasmihala kakor bi hotela nekaj namigavati? Knjigo si odprla, prebrala že nekaj strani. Pozor! Ali ne razumeš, kam meri, kam cika? Kaj, če ni tole branje nevarno, nevarno zate?

Dekle si, mlado, zdravo, še lepo morda povrhu. Bog te živi! Toda mladost in lepota se radi pokažeta. Pa jih tudi rade gledajo mnoge, premnoge oči. Pozor! Mladosti in lepoti se radi približujejo — kdo? Čemu? Pozor, pozor — brez odmora!

Orlica! Kaj obsega tvoj „Vadnik“? Zgolj telovadne vaje? Izpopolni ga sama z vajami — duhovadnimi!

DOBRO JUTRO!

JULKA ŠUŠTERŠIČ.

Zlato solnce, dobro jutro!
Kdaj zbudilo si škrjančke
na popevko drobno?

Žitno polje, dobro jutro!
Klasje bujno, nič zaspano,
kdaj si danes vstalo?

Rahli vetrič, dobro jutro!
Spihaj, spihaj vse zaspančke
ven na plan čarobno!

Gozd zeleni, dobro jutro!
Pesem že šumljal si rano,
ko še vse je spalo.

Vsa narava, dobro jutro!
Solnce, ptički, gozd, cvetlice,
vsem pozdrav moj: Dobro jutro!

VZGOJA ZNAČAJA.

P. ROMAN, O. F. M.

Cerkev, država in družina imajo svoje naloge, skrbi in potrebe, stiske in nevarnosti. Vse zahtevajo od nas, da delamo zanje. Neopusten pogoj za tako delo pa je vednost in znanje, pridobljeno s pridnim in temeljitim učenjem. Vednost je v življenju velesila. Ali sama vednost nas ne usposobi za tako delo. Treba je, da se k vednosti pridruži tudi krepka volja v zvezi z odločnostjo in vztrajnostjo; zakaj cerkev in država, družina in posameznik išče moža, in žene „ki v valovih življenja ne izgubi svoje individualnosti, ki ima pogum iti za svojimi načeli, ki se ne boji reči: ne!, četudi morda celi svet kliče: da!“ (Marden). Kratko rečeno: Cerkev, država in družina iščejo mož in žena, ki so značaji.

In kaj je značaj? P. Moritz Meschler S. I. nam na to vprašanje jasno in kratko odgovarja: „Značaj ni nič drugega kot človeška volja, ki se ravna po jasnih in trdnih načelih — in sicer z odločnostjo in vztrajnostjo“. Da torej postanemo ljudje značaja, si moramo pridobiti predvsem voljo, jasna, plemenita načela in naposled odločnost in vztrajnost.

* * *

Voljo je mogoče vzgojiti. Učite se torej hoteti in sicer odločno hoteti. Daširavno je resnica, da volja ne dela čudežev, vendar nam kaže zgodovina mož in zgodovina narodov, da je skoraj vsemogočna.

Pariz je bil v rokah podivjane množice, vlada je bila nasproti tolпам brez moči. Tedaj je vstopil v dvorano svetovavcev vpliven mož in dejal: „Poznam mladega častnika, ki ima toliko poguma in zmožnosti, da bo ukrotil podivjano množico v najkrajšem času“. Senat je enoglasno odvrnil: „Pokličite ga!“ In vstopil je mlad mož visokega čela, jasnih, globokih oči — Napoleon. V malo dneh je ukrotil podivjane tolpe, postal v kratkem času konzul in nato vladar Francije. Primeroma še zelo mlad si je osvojil Evropo, jemal krone z maziljenih glav, ki so molče klonile. Bil je mož volje.

Imej vero v moč volje in zmagal boš. Trden sklep in neupogljiva volja — pot do cilja ali najde ali pa si naredi novo.

Toda, ker je volja brez misli in brez načel negotova in nesvobodna, zato ji je treba zvezde vodnice, ki ji kaže pot do cilja. In ta zvezda vodnica so — načela. Ideje, načela preoblikujejo vekom lice. Zakaj kdor jih je „enkrat ugledal, mu z nebeškim svitom ožarijo duha, užgo v njem ogenj, katerega nobena sila ne more pogasiti“. „Kar se je resnično velikega in plemenitega izvršilo v zgodovini, so vse ustvarile ideje“. (Mahnič). Izvoliti si moramo torej pot načel, „ki je sicer ozka in težavna, dolga in mučna, vendar častna in zmagovita“. (Isti).

Da nam bo mogoče živeti po naših načelih dosledno in brez omahovanja, nam je potrebna odločnost. Zakaj po besedah Mardenovih je odločnost „čudovita lastnost, ki si zna pridobiti ugled in ki enkrat narejeni načrt izpelje do konca“. Odločnost daje pogum v boju, človeka dela skoro neobčutljivega za bolečine, premaga vsak odpor, se ne straši nobene ovire, ne oplahi je nobena nezgoda in ne zlomi noben udarec. Odločnost je to: da človek hoče isto danes, kar je hotel včeraj in kar bo hotel jutri. Naš pravec bodi: „Odloči se danes, ne, še to uro, zakaj odlašanje je nespamet“. (Marden).

Poslednja lastnost dobrega značaja je vztrajnost. Sicer je vztrajnost v marsičem zelo slična odločnosti, vendar ima svoje lastne značilne poteze.

Tisoči ljudi na svetovnem odru zato nimajo uspeha, ker ne prehodijo določene poti do konca. Imajo vse: plemenita načela, doslednost, odločnost, le enega jim manjka: vztrajnosti. Z jedno besedo: pred vrati, ki bi jih peljala do uspeha, se utrujeni vstavijo in tako ne dosežejo cilja, dasiravno jih loči od njega le še par korakov.

Naš Gospod Jezus je dejal svojim učencem potem, ko jim naslikal in navedal trpljenje, ki jih čaka zavoljo njegovega imena, resne besede: „Kdor pa vztraja do konca, bo zveličan“. (Mat. 10, 22.)

Značaj, ki ima vse te lastnosti je čudovito lepa, harmonična celota. Iz teh lastnosti se rode nova plemenita svojstva, ki nam bogate srce in nas osrečujejo.

Tak značaj takoj pridobi srca vseh, preprostih in učenih, vzbudi zaupanje ter si pridobi ugled in udanost.

O VAŽNOSTI GOSPODINJSKIH ŠOL.

IVANKA SUŠNIK.

Gospodinjska šola ali gospodinjski tečaj našim dekletom že dolgo ni več neznan pojem. S tem člankom ne mislim odkriti nepoznanih svetov. Vendar je treba o dobri stvari velikokrat kaj malega spregovoriti, da se smisel zanjo kar moč razširi in udomači med omimi, ki jim je namenjena.

Vажnost gospodinjskih šol in sploh gospodinjskega pouka po nalašč zato postavljenih strokovno izobraženih osebah izvira iz družabnih razmer današnjih dni. Te razmere so take, da si velika večina deklet ne more pridobiti gospodinjskega znanja doma pri svoji materi, temuč ga mora iskati drugje, če noče nekoč biti gospodinja brez smisla za gospodinjstvo. O resničnosti te trditve nas prepriča površen pogled v naše življenje.

Človeštvo se zdi kakor razcepljeno v dva tabora, ki si stojita sovražno nasproti. Na eni strani bogastvo, izobilje, razkošno zapravljanje — na drugi uboštvo,

pomanjkanje, nezadovoljnost, pikra / zavist. Vzrok tega stanja ni zgolj zunanji, ni prenapolnjenost zemeljske površine, ni politična neurejenost po svetovni vojski — vzrok je notranji, tiči v tem, da se bolj ko kdaj poprej v naših dneh rušijo temelji človeške družbe — družinsko življenje.

Narodi hočejo biti močni na zunaj, ustvarjajo si v domišljiji gradove zlate bodočnosti, pozabljajo pa le preradi, kje so temelji narodove moči — v družini. Močne so države, zdravi narodi, če je močna in zdrava družina. Voditelji človeštva, ki gredo preko tega spoznanja in se lotijo svoje stavbe na drugačnih temeljih, zidajo na pesek. Njih zgradbe se bodo porušile. Namesto pričakovanih sijajnih uspehov bodo imeli pokazati še več takega, kakor se pokazuje v obilni meri že danes — socialno uboštvo, splošna narodno-gospodarska beda.

Človeštvo je izgubilo veselje do dela, toda ravno delavnost in pridnost bosta izkopali narode iz bednega sedanjega stanja. Nastane vprašanje, kdo naj začne, kje se je treba lotiti celjenja in zdravljenja. Gotovo pri korenini, ne gori kje pri vrhu drevesa. Korenina je pa v našem primeru družina, zakaj ravno iz družine se razrašča vesoljna človeška družba.

Lahko vprašate še dalje — kdo je pa v družini v prvi vrsti poklican, da resno prične in razvije kar najpodjetnejšo delavnost? Odgovor je kratek: vsi brez izjeme. Vsi družinski udje od starčka do otroka so poklicani, da zidajo in delajo v splošni blagor. Vendar ima družina ude, ki jim gre posebno važna naloga. Mož, oče, je glava družine, toda njena duša je žena, mati. Žena je tista, ki da družini barvo, značaj, obliko. Lepo pravi Fenelon, škof in slaven francoski vzgojeslovni pisatelj: „Desetkrat več vpliva ima žena na moža nego mož na ženo“.

Torej žena središče, srce družine! Pri nji naj se osredotočuje družinsko življenje, krog nje naj se razvijajo domači dogodki, ona naj riše smernice svojim dragim. Tako bi moralo biti, ali pa tudi je tako? Žal, pogled v današnje socialno življenje nam kaže nasprotno. Družina je pogosto brez duše, zakaj ženo, mater je iztrgal vrvež modernega življenja iz hiše, iz njenega delokroga, ki ga ji je narava sama tako krasno začrtala. Odkar je priromal v deželo stroj, odkar se oglašča tovarniška sirena, je tudi žena začela zapuščati dom in je hitela za kruhom v tovarno in drugam, zakaj moževa roka ni več zadostovala za preživitev družine. Žena si je pričela iskati zaslužka v vseh mogočih poklicih — seveda na veliko škodo domačega rodbinskega življenja. To velja zlasti za ženo delavskih slojev in sploh nižjih plasti družbe.

Pa tudi premožna žena zapušča dom in hiti ven v svet, v življenje. Ne iz potrebe, ne zato, da si zboljša gmotni položaj. Moderna družba jo je izkvarila, hrepenenje po uživanju jo žene, da išče sreče in zadovoljnosti izven domače hiše. Dom pa postaja mrzel, pust, nima več moči, da bi osrečil in zadovoljil, ker manjka družini duše — žene in matere. Za njo se razkrope v svet tudi ostali družinski udje, sinovi, hčere.

Dekletom takih družin gine veselje do dela, mineva zadovoljnost, nimajo smisla za gospodarstvo. Dom jim postane tujina, tujina jim postane dom. Doma ne ljubijo, naravno, da tudi prav nič ne skrbe zanj. In če poleg matere tudi hči nima smisla, da bi napravila dom prijazen, vabljev, kako naj bodo nanj navezani moški člani družine? Po pravici pravi že omenjeni Fenelon: „Žena ustvari ali pa uniči družinsko srečo“.

Vsak pazljiv opazovalec mora priznati, da slika ni pretemna. Toda ali naj pri teh razmerah tudi ostane? Ne more in ne sme! Kakšna bi bila potem naša bodočnost? Pač od roda do roda temnejša. Naše žene in dekleta morajo zopet dobiti smisel za gospodinjstvo, za lepoto družinskega življenja pod domačim

krovom. Žal, doma le premnoge tega smisla zastoj iščejo. Če ga nima mati, kako naj se pri njej uči hčerka?

Edina pomoč je v teh razmerah, da se kar moč pospešujejo gospodinjske šole in tečajji, da se čim več naših deklet odloči za pohajanje teh prepotrebni ustanov. V takih šolah prejmejo gojenke ves pouk, ki jih usposobi za spretne gospodinje in dobre matere, z eno besedo: za duše bodočih družin. Take žene bodo razumele svojo nalogo, bodo znale napraviti dom prijeten in vabljiv, da se bo v njem razvilo zdravo družinsko življenje. S tem bo vsaka bodoča žena več pripomogla k ureditvi socialnih razmer, kakor če bi vodila vojske ali predsedovala državnim zborom.

Seveda pa gospodinjske šole niso namenjene zgolj dekletom, ki od doma sploh nimajo pojma o gospodinjstvu. Treba je vedeti, da na svetu vsaka stroka napreduje. Tudi gospodinjstvo ne ostaja vedno na enaki stopnji. Zlasti odkar se ustanovljajo za gospodinjstvo posebne šole in pišejo debele knjige, je postalo gospodinjstvo iz navadnega rokodelstva že kos umetnosti. Nauk o njem je lepo razvit in razčlenjen, da je podoben pravi znanosti.

Iz tega sledi, da je gospodinjska šola silno važna tudi za hčere pridnih mater, dobrih gospodinj. Morda je bilo marsikaj v prejšnjih časih prav dobro, sedaj je vsled izpremenjenih razmer zastarelo, neporabno. Starejše gospodinje se naravno ne morejo in ne znajo oprijeti novih pridobitev in izkušenj, pa seveda tudi ne morejo učiti tega svojih hčera. Le dobra šola je zmožna vzdržati gospodinjstvo na višku sedanjih zahtev in potreb, zato naj bi se smisel za obisk takih šol in tečajev med našimi dekleti bolj in bolj širil.

ZDRAVSTVO.

DOKTORICA MALKA ŠIMEC.

D želji, da ustreže „Vigred“ kolikor mogoče vsem potrebam naše ženske mladine, bo prinašala pod naslovom z d r a v s t v o članke, ki se bodo pečali z vprašanji higijene, prinašali zdravniške nasvete in podučne članke. — Dajala bo tudi odgovore na razna tozadevna vprašanja.

Sadje. Prihaja čas, ko bodo vse stojnice polne sadja. Sadje — pa naj si bodo to že češnje, maline, hruške ali jabolka — imamo vsi radi in segamo po njih, kjerkoli jih dobimo. In prav je tako. Znano je namreč, da je sadje lahko prebavljivo, da ima v sebi razne snovi, ki so telesu v korist in da pospešujejo tek in prebavo. Zlasti mladina naj je sadje; v času, ko telo raste, ko se razvijajo in krepe kosti, mišice in kri, je prav posebno priporočljivo, da uživamo zelenjavo in sadje. Sadje, katero uživamo, mora biti predvsem zrelo. Zeleno, ne dovolj dozorelo sadje, je neokusno in zdravju škodljivo. Zato ne trgajmo sadja, dokler ni zrelo! — Češnja, iz katere ne moremo zlahkoto izpuliti peclja; jabolko ali hruška, ki je zelena, trda in ima še bele peške; breskva in marelica, pri kateri se peška trdo drži užitnega mesa, so sadovi, ki niso dovolj zreli. Grenki so in „vlečejo usta

skupaj“ kakor pravimo. Če si v gozdu in nabiraš maline, pa vidiš, da se ne ločijo lahko od vejice, pusti jih, te niso zrele. Če potreseš jablano enkrat, dvakrat, pa nobeno jabolko ne pade na tla, ne trgaj jih s silo, ker drevo samo ti pravi: moj sad še ni zrel.

Morda ve ta ali ona iz skušnje, kako slabo ji je bilo po zavžitju nezadostno zrelega sadja. Telo se maščuje, če mu damo hrane, ki ni dobra: glava nas boli, slabo nam postaja, celo bljuvamo, z eno besedo, bolni smo. Krivo pa ni sadje, ampak mi sami, ker v svoji lahkomišelnosti in nepotrpežljivosti nismo vtegnili počakati, da bo sadje dozorelo.

Pa ne samo zrelo, ampak tudi snažno mora biti sadje, ki ga uživamo. V tej točki greše predvsem mestni ljudje in to ne samo otroci, temveč tudi odrasli.

Sadje, ki ga prodajajo po stojnicah, je izpostavljeno prahu; vozovi drdrajo po cestah, ljudje hodijo trumioma po trgu in vzdigujejo cestni prah, ki se v debelih plasteh vlega na vse, kar je v okolici. Prah pa je zdravju škodljiv, ker nosi v sebi neštete, človeku nevarne klice, bakterije. Naše oko jih ne vidi, ker so premajhne; a ravno zato, ker so tako majhne, da jih ne vidimo, so nam tembolj nevarne. Vidnih sovražnikov se varujemo in se jim brz ognemo, na nevidne pa — ker se nam zde preneznatni — pozabimo. In ravno te nevidne klice so nositeljice raznih bolezni. Griža, vročinska bolezen ali tifus in razne druge se lahko prenesejo z nečistim sadjem.

Oglejte si enkrat sadje po stojnicah! Muhe sedajo nanj — morda je sedela prej na mrhovini, na rani ali kaki drugi umazaniji — in zdaj se sprehaja po sladkem sadju. Da tako sadje ni čisto, je jasno. Človek, ki drži na čistoto in mu je mar svojega zdravja, ne bo jedel takega sadja.

Ljudje hodijo okrog stojnic s sadjem in je kupujejo; vsak misli, da ga ne more in ne sme kupiti, če ni otipal vsakega sadeža posebej. In skoz koliko rok je šlo sadje, predno pride na trg! Eden je trga, drugi zbira in sklada, prenaša in in pretresa iz košare v koš, iz koša na voz, iz voza zopet v košare in potem se izpostavi na trgu v prodajo. Koliko ljudi ga je imelo v rokah, v koliko umazanih košarah je ležalo! — In tako sadje naj bi mi jedli neoprano in neočiščeno? Ne in desetkrat ne! Naše načelo je in bode: vsako kupljeno sadje, pa naj si izgleda čisto ali ne, jemo šele tedaj, ko smo je pošteno oprali; priporočiti pa hočemo to tudi svojim znankam in tovarišicam, da bodo tudi one ravnale tako kot me.

NAŠA ORGANIZACIJA.

Predavanja za dekliske sestanke pričenja izdajati Orliška podzveza. Popraševanje po takih izdelanih predavanjih je bilo vsestransko. Sedaj bo tej potrebi ustrezno, ker je pripravljena cela vrsta predavanj o najrazličnejših stvarih, ki morajo zajemati naše mlajše ženstvo. Izdelale so jih razne strokovnjakinje in strokovnjaki. Namenjena niso zgolj orliškim krožkom, temuč ženskimi organizacijam sploh. Orliška podzveza jih bo razposlala vsem v njej včlanjenim krožkom, ki so obvezani, določeno število izvodov sprejeti in pridno izrabiti. In sicer prejme vsak krožek 3 izvode, večji krožki (z nad 20 članic) pa za vsako višjo (načeto) desetico 1 izvod več. Izhajala bodo v kratkih presledkih na posameznih polah. Prva pola

izide nekako istodobno z „Vigredjo.“ Dajte ta predavanja v roke predavateljicam, da se temeljito pripravijo za svoj nastop pri sestankih. Ostale pole razdelite med članice, ki se radi javljajo k debati, da se bodo mogle nanjo že vnaprej pripraviti. Na ta način bodo vaši sestanki živahni, pa tudi zares poučni. — Posebej se bodo pa ta predavanja naročala pri Društveni nabavni zadrugi v Ljudskem domu. Vsak lahko naroči. Cena se določi v najkrajšem času.

Katoliški shod je vsak dan bliže. Kmalu bo pokazala tudi orliška organizacija svojo moč. Nastop na katoliškem shodu bo dvignil njen ugled ter ji bo pridobil prijateljev, lahko pa tudi zarisal mračne sence v nje razvoj in napre-

dek. Zato, sestre, pripravljajmo se! Pokažimo javnosti, da je naša organizacija disciplinirana, naša mladina zavedna in odločna, da se naša načela tudi v resnici udeležujejo. Katoliški shod naj povzdigne našo zavest ter pusti trajen vtis nele v vrstah udeležencev, marveč v vsej slovenski javnosti.

Orliška podzveza je vršila po srenjah in krožkih revizije, uvedla srenjske tekme ter vedno naročala temeljite in vestne priprave za katoliški shod. Toda vse njeno delo bo brez uspeha, ako krožki ne izvedejo v polni meri tega, kar jim je bilo naročeno.

Zato ponovno opozarjamo na sledeče:

1. Število članic mora biti pri sprevedu kakor pri telovadbi častno. Zato se razgovarjajte o tem pri vsakem sestanku, pri vsaki telovadni uri. Na katoliški shod pridejo vse, prav vse. Pridobivajte si tudi novih članic, navdušujte stare telovadkinje in naučite jih vaj! Vaje pridno vežbajte! Hranite denar in ga nalagajte v Čebelico! Vaš sklep bodi: 26. avgusta vse na katol. shod!

2. Vse pridite v krojih! Če jih nimate, nabavite si jih! Kroji morajo biti lepi, snažni, pra-

vilni in enotni. Vse nedostatke na njih takoj popravite in uredite jih točno po predpisu. Članice z nepravilnimi kroji ne bodo smele nastopiti. Upošteвайте to! Na levi strani bluze nosi vsaka odznak krožka in srenje. Odnake naročajte pri društveni nabavni zadrugi!

3. Čebelice naj se počive. Voditeljica Čebelice naj pridno zbira in nabira naše prihranke. Pokažimo, da si znamo tudi kaj odreči, kar bi rade imele, a ni neobhodno potrebno. V najkrajšem času bo dosti denarja za katoliški shod.

4. Petje bo za spreved neobhodno potrebno in ga bo poživilo. Vežbajte koračnice, ki so v orlovski pesmarici. Na vsakem dekliskem sestanku naj se poje. Pri vsaki telovadni uri naj se nekaj časa vadijo redovne vaje, pri katerih naj se redno poje.

5. Zanimanje za katoliški shod zanesite tudi med ljudi. Govorite o njem povsod, navdušujte zanj vaše prijateljice in znanke. Skrbite, da bo častna tudi udeležba v narodnih nošah.

Sestre, delajmo, agitirajmo in navdušujmo za katoliški shod, plačilo ne izostane! Na veselo svidenje v beli Ljubljani. Bog živi!

○○○○○○

RAZGLLED PO ŽENSKEM SVETU.

„Vigred“ je med Slovenci v Jugoslaviji edino žensko glasilo. Nobenega strogo ženskega lista nismo imeli. Zato bo gotovo naš list zelo dobrodošel. Seveda bomo katoliški Slovenke še nadalje rade brale liste, ki zlasti o verskem in vzgojnem oziru mnogo lepega povedo. S posebno vno se bomo pa oklenile svojega novega glasila, ki hoče biti popolnoma naše in nas voditi na razna polja vzgoje in splošne izobrazbe. Zato „Vigred“ v roke vsakemu slovenskemu dekletu!

Slovenke v Primorju imajo dva čisto svoja lista. „Jadranka“ izhaja že tretje leto in ima baje 4000 naročnic. List hoče biti glasilo moderne, dosti svobodomiselnne slovenske žene. Z letošnjim novim letom je pričel izhajati v Trstu drug list z naslovom „Ženski svet“. Je glasilo ženskih društev Julijske Krajine. Stane 14 Lir in izhaja na 24 straneh z lepimi platnicami. Urejevan je izborno in seznanja slovensko ženo z vsem, kar ji je potrebno za vstop med najmodernejši ženski svet. Prinaša tudi jako lepe slike.

Gospodinjke tečaje za dekleta so v lanskem šolskem letu priredili mnogi zavodi v Sloveniji. V Ljubljani „Mladika“, samostan uršulink, Marijanišče. V Mariboru „Vesna“ in samostan šolskih sester. V Ptujju „Mladika“ in Repnjah šolske seste. V Šmihelu pri Nov. mestu istotako. Tečaji so trajali navadno do 10 mesecev.

Po mnogih drugih krajih je priredila podobne tečaje vlada, oddelek za kmetijstvo. Vršili so se n. pr. v Beltincih v Prekmurju, v Radov-

ljici, v Leskovcu, v Gotovljah, v Konjicah in drugod.

Na ljubljanskem vseučilišču je študiralo v letošnjem zimskem semestru vsega skupaj 74 slušateljic. Med temi je bilo 51 rednih, 23 izrednih. In sicer se jih pripravlja 51 za profesoric, 4 za pravne doktorice, 13 za zdravnice, 6 za inženirke. Tako bomo Slovenke bolj in bolj zastopane med učenimi stanovi.

Zdravnica dr. Šimčeva je pred kratkim postala predstojnica bakteriološke stanice v ljubljanski bolnici. To je jako važno mesto. Pred njo ga je zavzemal strokovnjak, ki je postal vseučiliški profesor. Dr. Šimčeva je Tržičanka, študirala je na Dunaju, v Pragi in v Zagrebu. Gospa doktorica je vneta Orlica in naša vrla sotrudnica.

Odlikovanje odličnih Jugoslovanek. Nedavno je podelilo ministerstvo za prosveto odlikovanja kulturnim delavkam. Tri pisateljice so prejele red sv. Save IV. razreda, štiri druge umetnice pa isti red V. razreda. Enakega odlikovanja je postala deležna ga Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinjke šole v ljubljanski „Mladiki“.

Samomori med Belgrajčankami. Med ženskim spolom v Jugoslaviji je samomor najbolj razširjen v Belgradu. Po statistiki iz lanskega leta je bilo med Belgrajčankami 130 slučajev samomora, večinoma iz — nesrečne ljubezni! Njihove „preostale“ sestre pri nas in drugod pa še vedno mislijo, da je sama sitnost, ako jih kdo svari pred lahko miselnimi znanji. In tudi

jim ne gre prav v glavo, zakaj jih vsak pamenten človek odvraca od služb v velikih mestih.

Terezija Gabret, dekle brez prstov in z eno samo nogo, je prosila pomoči v „Narodni zaščiti“, hrvatskem dobrodelnem društvu. Na njeno lastno željo jo je organizacija poslala v Ljudsko delavnico, da bi se naučila šivati in si s šivanjem služila svoj kruh. Trdna volja dekletova je premagala vse težkoče in se je dekle tekom kratkega časa prav dobro izvežbala v šivanju, čeprav je bila brez prstov. O tem so pisali hrvaški listi. Nekaj tednov potem je Terezija Gabret prejela iz Amerike pismo, v katerem ji plemenit dobrotnik, ki noče biti imenovan, nakuže tako veliko svoto, da se bo mogla brez skrbi preživiti, nekaj pa še povrhu. Pošiljavec poudarja, da ga je ganilo, ko je čital, kako se

ubožica brez prstov na rokah in ene noge pošteno trudi za vsakdanji kruh, dočim hoče toliko zdravih ljudi živeti od tuje podpore.

Načrt za deklinški tabor je objavila mari-borska „Straža“. Govori: 1. O narodni in verski izobrazbi z ozirom na potrebe današnjega časa. 2. Žena in vera. (Zakaj se ravno ženski spol oklepa vere?) 3. Žena v javnem življenju. (Vnovič naj se poudari, da slov. dekleta ne odnehajo od zahteve po volilni pravici.) 4. Ljubezden do domovine. (Mi ljubimo Boga, ljubimo pa tudi zemljo, na kateri smo zrasli. Zavrnuti tréba očitane, da katoličani nismo narodni.) 5. Narodno zdravje. (Zmernost, boj surovosti, pijančevanju, kletvi!) 6. Moda. (O primerni obleki, dostojnosti itd.) 7. Casopisje. 8. Dekle in družina.

***○○○○

OD SRCA DO SRCA.

(POMENKI Z GOSPO MARJO).

Moja dekleta! Ker je tako navada, da se ljudje najprej seznanijo drug z drugim, naj vam takoj povem, da sem jaz gospa Marja. Na tihem pa vam zaupam, da bi bila jaz raje nekaj drugega, nekaj več bi bila rada kot „gospa Marja“. Veste kaj? Kar naravnost vam povem, da bi bila rada vaša mamica. Oj pa kako rada, samo če bi ve hotele! Poslušala bi, kako utripeljejo vaša mlada življenca, kakšne želje čakajo v vaših srcih, kakšnih načrtov si je nasanjala vaša mladost, kaj vas boli tako na tihem globoko skrito v vaših dušah, kakšnih lučk bi rabile, da bi vam pot vaša ne bila pretemna.

Saj veste same, kako se vam včasih, ko ste vse trudne od vsakdanjega dela, za hoče človeka, ki bi mu lahko vse potožile, vse povedale, vse vprašale, človeka ki bi vas dobrotno poslušal, ki bi vas docela spoznal, ki bi tako nesebično skrbel za vas, da bi vas vedno čuval in pazil na vsak vaš korak, ki bi vam svetoval in pomagal. Glejte! Če bi ve hotele, da bi bila jaz vaša mamica, bi z vsakim korakom, hodila z vami. Saj bi vas tako rada poslušala! Poskusila bi vas doumiti, vas potolažiti, vam svetovati in — rada bi vas imela. Dajte! Pripovedujte, pišite mi o vsem, kar vam je na srcu. Poglejte vase in našle boste, da vam manjka tega in onega, da bi rade zvedele to in ono. Bodite radovedne, vprašujte in spet vprašujte! Tako rada vam bom odgovarjala. Nič bojzani, nič zadreg, nič pomislekov! Jaz bom samo čakala, da pridete in mi položite svoje srce na

dlan. Sprejela ga bom radostno kot ptičko, ki je priletela v gnezdece. Kako toplo nam bo, kadar bomo kramljale druga z drugo, prav od srca do srca. Tale naš prostorček v listu bo kot vesela izbica, kamor bomo hodile počivat in se razvedrit in pokukat iz srca v srce. Otroci, ali nam ne bo dobro? Samo brez bojzani in z neomejenim zaupanjem morate priti in sicer takoj, da boste v prihodnji številki že našle svoj odgovor.

Kako mi boste pisale? Na naslov: Gospa Marja pri uredništvu „Vigredi“, Ljubljana — Ljudski dom. Poleg svojega pravega imena boste napisale še drugo ime, na katerega boste našle odgovor v prihodnji številki. Tako ne bo nihče zvedel vaše skrivnosti. Kakšna imena bodo to? Da vam navedem par primerov: Cipresa, Bela gredica, Radost, Lučka, Mir, Tiha sanja — Gorenjka — i. t. d. Same boste iznašle še vse lepših imen. Izmed vseh si izberite tistega, ki Vam je najljubši. Na tistega Vam bom odgovarjala. Tako ostane Vaše pravo ime vedno tajno.

Pa da ne boste imele praznih izgovorov — da morda ne znate pisati, da ste nerodne v izražanju i. t. d. Saj ne boste pisale zato, da lepo pišete. Pisale boste, da poveste vse ono, česar ne morete nikomur drugemu povedati. Sicer pa: čim več boste pisale tem prožnejše boste, tem preje bo našla vaša duša pot do besede.

Pridite in postale bomo prijateljice!

***○○○○

„Vigred“ izhaja kot dvomesečnik v 12 številkah. Izdaja Orliška podzveza v Ljubljani. Naroča se v Ljudskem domu. Tje je pošiljati tudi vse spise in dopise. Za članice je list plačan s članarino, za nečlane stane 12-50 Din za pol leta.

Za uredništvo: Cilka Krekova.

Tisk tiskarne „Tiskovno društvo“ v Kranju.